

Forlikrådet – meklingsinstitusjon og domstol

Forlikrådet er det laveste leddet i rettssystemet for sivile saker, og er en meklingsinstitusjon med begrenset domsmyndighet.

 DAG KIELLAND NILSEN, ADVOKAT I NTF

Hovedoppgaven til forlikrådet er å legge til rette for at partene ved mekling eller dom får løst saken enkelt, hurtig og billig. Formålet med forlikrådet er altså å bidra til at partene ved hjelp av mekling eller dom får løst saken raskt og enkelt, uten å pådra seg uforholdsmessig høye kostnader.

Alle kommuner har et forlikråd bestående av tre lekfolk. Det er kommunestyret i den enkelte kommune som velger forlikrådsmedlemmene. Noen kommuner har felles forlikråd med en eller flere nabokommuner. Ditt lokale forlikråd gir også råd og veiledning.

Dersom noen skylder deg penger kan forlikrådet være en mulighet til selv å forfølge kravet og få kyndig hjelp uten at kostnadene blir store. Praktiske situasjoner kan være at en pasient er uenig i beløp eller av andre årsaker bestrider et inkassokrav og ikke betaler for behandling. Også pengekrav mellom næringsdrivende kan avgjøres hos forlikrådet.

Purring

Reglene om forlikrådet finner du i Tvistelovens kapittel 6 (<https://lovdata.no/>). En sak for forlikrådet startes ved at den som mener at han har et krav mot noen sender en klage til forlikrådet, dette kalles en forliksklage.

Før du sender kravet til forlikrådet, bør du imidlertid forsøke å få pengene betalt fra skyldner ved å sende en purring. Purringen kan sendes allerede dagen etter forfall og bør inneholde en betalingsfrist og et varsel om at man vil gå til forlikrådet med saken dersom pengene ikke betales.

I varselet informerer du om kravet og om grunnlaget for kravet og ber mottakeren si om han eller hun er enig eller uenig i kravet. Det er fornuftig også å skrive at det kan bli tatt ut sak for forlikrådet hvis motparten ikke gjør opp for seg.

Dersom du ikke sender slikt varsel kan det få betydning senere når forlikrådet skal ta stilling til sakskostnadene i saken.

Klagen

Forliksklagen skal blant annet angi partenes navn og adresse og en kort beskrivelse av sakens innhold, en beskrivelse av sakens faktum og hva som har skjedd, samt hvilket utfall klageren ønsker.

Kostnader ved behandling i forlikrådet

Behandlingen av en sak i forlikrådet koster 1 966 kroner (rettsgebyr) som den som klager må betale. Beløpet betales etter at saken er avsluttet. Dersom du vinner saken kan du kreve å få dette beløpet dekket av motparten.

Det gis bare i svært begrenset grad erstatning for sakskostnader ved forlikrådsbehandling, jf tvisteloven § 6. Kostnader som kan kreves dekket er blant annet det nevnte gebyret for behandlingen i forlikrådet, reiseutgifter og inntil fire rettsgebyr for retts hjelp ved forliksklagen.

Har du mottatt et krav fra andre via forlikrådet?

Har du fått et brev med tittelen «pålegg om tilsvare» fra forlikrådet? Da har noen tatt ut en forliksklage mot deg, og du må svare innen fristen. Når forlikrådet mottar en forliksklage, sender de en kopi av forliksklagen til klagemotparten. Sammen med forliksklagen sendes også et «pålegg om tilsvare».

Svar innen fristen

Fristen for å svare står i brevet du har fått. Svaret må du sende til forlikrådet senest den dagen fristen går ut. Hvis du ikke svarer innen fristen, vil forlikrådet normalt gi en dom. Dette blir kalt en fraværdom. I dette tilfellet vil du som regel bli dømt til å betale det klageren har bedt om.

Når du er enig i kravet

Hvis du svarer at du er enig i kravet, vil forlikrådet gi en dom der klageren får fullt medhold i kravet. Det vil si at du må betale det klageren har bedt om.

Hvis du er uenig

Hvis du er uenig, vil du og klageren normalt bli kalt inn til et møte i forliksrådet.

Nye dokumenter

Vil du fremlegge nye dokumenter i saken må dette gjøres senest en uke før møtet. Nye dokumenter sendes motpart og forliksrådet. Dersom du ønsker å føre vitner eller bevis som forliksrådet skal undersøke må dette også varsles minst en uke før møtet. Motparten og forliksrådet skal også varsles senest en uke før møtet dersom du vil møte sammen med advokat.

Møte

Partene har møteplikt og må oftest møte personlig, men kan ha med seg en person i tillegg som representerer parten, eksempelvis en advokat.

Dersom den parten som har brakt saken inn for forliksrådet – saksøker – uteblir fra møtet, skal saken avvises fra ytterligere behandling. Dersom det er saksøkte som uteblir fra møtet, og ikke har gitt tilsvar, kan det avsies fraværdom etter begjæring fra klageren. Også når klagemotparten i sak om pengekrav ikke gjør gjeldende annet enn manglende betalingsevne eller andre åpenbart uholdbare innsigelser, kan det avsies fraværdom.

I forliksmøtet deltar partene og forliksrådet, normalt bestående av tre medlemmer, herunder en leder. Møtet starter med en kort innledning fra forliksrådets leder, med en oppfordring til partene om å snakke sant. Deretter får partene ordet etter tur, for å redegjøre for sitt syn på saken. Hvorvidt andre

enn partene skal få ordet, eksempelvis advokatene, avgjøres av forliksrådets leder.

Forliksrådets medlemmer vil deretter forsøke å mekle mellom partene, og om nødvendig komme med konkrete forslag til en minnelig avtale dersom partene ikke blir enige på egenhånd.

Mulige utfall av saken

Først og fremst vil forliksrådet forsøke å mekle mellom partene, med formål om å oppnå en minnelig avtale. Dersom partene blir enige om en slik avtale, skal avtalens innhold innføres i rettsboken og underskrives av hver av partene. Avtalen omtales da som et rettsforlik og rettsforliket vil ha virkning som en rettskraftig dom.

Dersom partene ikke blir enige kan forliksrådet innstille saken. At saken innstilles betyr at forliksrådet unnlater å ta stilling til spørsmålene tvisten reiser. Dersom saken er for dårlig opplyst eller det fremstår som lite sannsynlig at saken egner seg for behandling i forliksrådet kan saken innstilles også på et tidligere tidspunkt.

Forliksrådet kan avsi dom i saken, dersom begge parter samtykker. For saker som gjelder verdier under kr 200 000 kan forliksrådet avsi dom hvis én av partene ber om det.

Dommer av forliksrådet, herunder fraværdommer, kan overprøves ved søksmål for tingretten. Fristen for stevning er én måned.

Mer informasjon og veiledning, standard klageskjema samt mulighet til å sende klagen digitalt til ditt lokale forliksråd finner du her: <https://www.forliksraadet.no/meny/forliksradet>